

Lenka Chalupová

TYRKYSOVÉ

OKO

ramek s tyrkysem. To nevím od dědy, ale z internetu,“ řekl Alfréd Brauner znalci, jemuž předával jednu z největších vzácností, které kdy držel v ruce. Odborník, s nímž spolupracoval už dlouhá léta, si na oko dal Baladéo lupu a sošku o velikosti dětské panenky si zblízka prohlédl. Byl fascinován. Něco takového nikdy neviděl. Zvláštní pozornost věnoval oku, které bylo vyřezáno uprostřed hlavy.

„Kde k tomu ten váš děda přišel?“ zeptal se, když lupu odložil na fleecovou podložku.

Alfréd se zasmál. „Nevím, jestli tomu můžu věřit, ale vyprávěl mi, že sošku dostal za to, že zachránil život jednomu egyptskému starožitníkovi. Děda v Egyptě za první republiky nakupoval tyrkys, dostal se do zvláštní společnosti překupníků, kteří si šli po krku. Ale co je na tom pravdy, to fakt nevím.“

Znalec si zase dal zvětšovací lupu na oko. „Předběžně to odhaduji na půl milionu. Možná i na víc. Do týdne vám pošlu zprávu, stačí?“ Alfréd Brauner vděčně kývnul. Věděl, jak netrpělivě Eliška na ty peníze čeká. A on si koneckonců taky finančně pomůže.

25. srpna

„Eliška!“ řekl s vykřičníkem na konci, ale doopravdy byl v tom slově cítit spíš otazník s úsměškem. Ujistil se, jak je ta ženská hloupá. Vypráví mu o deníku své babičky a otevírá před ním příběh, který by měla spíše tajit... kdyby ovšem byla chytrá. Ale on už věděl, že bystrost jí chybí. Celé mu to vyklopila, dychtivě a překotně mu líčila, co se v tom starém zatuchlém deníku dozvěděla.

Copak netušila, čemu se vystavuje?

To mu tak důvěřuje?

„Kdyby nebyla blbá, mlčela by!“ řekl si nahlas. V ruce přitom obracel deník v modrých sametových deskách. Měl pro něj díky svému obsahu hodnotu, kterou si cenil na sto tisíc korun českých. Vadilo mu jen, jak se ten blok drolí, jak z něj odpadávají kousky látky a zanechávají na jeho dlaních nepříjemný povlak s nádechem plísně. Tak trochu se ho štítil. Představil si, jak po těch deskách bloku rejdivy dlouhé štíhlé prsty staré ženy...

Deník uložil do igelitové tašky a pak spěchal do koupelny, aby své ruce dal co nejdříve pod vodovodní kohoutek a řádně je omyl, zbavil je těch kousků kyselého, takřka hnilobného zápachu.

Pod proudem teplé vody zachytil okem o hodinky. Ukazovaly dvě hodiny a patnáct minut. Fajn. Všechno krásně stíhá. Ještě dnes sedne na vlak, deník odveze, předá ho novým majitelům a za to od nich vyfasuje peníze.

Přemýšlel, co si koupí na oslavu toho obchodu.

Šampaňské se zlatem?

Whisky?

Ne ne, rozmyslel se po chvílce, oslavím to sedmatřicet let starým koňakem!

27. srpna

Prohlédl si drobný obličej Elišky Abrhánové, lemovaný přírodními blond vlasy. Sluneční brýle si zvedl na čelo a ještě detailněji se na ni podíval.

Zblízka se zaměřil na její vyhaslé oči barvy moře, prohlížel si je ze všech stran, byly jak zrcadlo... Díval se

do nich a viděl sám sebe, svou tvář zjizvenou tím vším, co v životě prožil. Vzal palec a prostředníček, položil je na obočí ženy a pomalým tahem jí přetáhl oční víčka přes vyděšené bulvy.

Pak mu jeho kumpán naznačil, že by chtěl taky... aspoň si sáhnout na tu sněhově bílou kůži ženy. Dovolil mu to.

Nervózně pozoroval jeho vzrušení, které mu způsobil dotyk na její jemné pokožce.

Viděl, jak v něm to jemné chvění bobtnalo.

Eliška se mu líbila. I jako mrtvá byla přitažlivá. Rád by si ji prohlížel, klidně by i poseděl, pivo si k tomu otevřel, rádio pustil... ale rozčilovalo ho to uvřískané dítě. Došel k postýlce a chvíli přemýšlel, jak s dítětem naložit. Jeho společník mu ale naznačil, ať se o mimino nestará.

Vrátil se k Elišce a sejmul jí z ruky náramek s tyrkovým okem. Pak ji otočil opatrně na břicho a sundal jí triko. Hladil ji po zádech a ten dotek kůže ho zase rozechvěl. Objížděl jí páteř, pěkně obratel po obratli, pak teplou dlaní zůstal stát na lopatce. Vzrušení, které vstupovalo do jeho těla, ještě sílilo.

Vzrůstalo.

Tušil, že to takhle dopadne.

Neodolal, aby nezabodl ostří do kůže – a mírně, jen povrchově ji narušil.

Pak vzal žiletku a na záda jí vyryl obrázek plačícího oka a pod ním datum, který byl určen jako den její smrti. Nakonec vzal černý krém na boty a do toho obrázku ho vetřel – snažil se, aby viks šel co nejvíce do hloubky, do masa, nejenom pod povrch kůže. Trochu se to mísilo s krví, a to mu vadilo, chtěl odvést čistou práci, jak byl vždycky zvyklý, ale znervózňovalo ho to plačící dítě.

Přál si ticho, které nepřicházelo ani poté, co druhý z mužů děcku zašpuntoval pusu dudlíkem a udělal na něj pár svých vyzkoušených grimas. Mimino v pyžamových dupačkách řvalo dál, a to je oba zneklidňovalo.

Neprodlužovali to už.

Z rukou stáhli gumové rukavice a hodili je do mikrotenového sáčku, do klubíčka srolovali černou izolační bužírku k ochraně elektrických vodičů, která jim i s pevnější výplní posloužila jako vražedná zbraň. Nakonec ženu, o níž se začali učit mluvit jako o své *oběti*, převrátili na záda. Když odcházeli z bytu Elišky Abrahámové, bylo něco po půlnoci z 27. na 28. srpna a panelový dům na Velké Dlážce až na pár rozsvícených oken spal.

28. srpna dopoledne

Takhle složitě si Róza ten vztah nepředstavovala. Myslela si, že zatímco Martin bude její štědrý milenec, kluci zůstanou jejími kamarády, ale přepočítala se. Místo toho musela čelit Ondrovi, který ji víc a víc provokoval – a ona moc dobře věděla proč. Chtěl ji vystrnadit od táty, vrátit místo po otcově boku Justýně. Druhou polovinu letní dovolené proflákala doma – vlastně v bytě u babičky, kam se před časem i s tátou a Maxem přestěhovali. Šli sem bydlet jen pár týdnů poté, co se provalilo, že její matka a Oskar... No, to už bylo koneckonců fuk. Podstatné pro ni bylo jen jedno – narodila se jí sestra, která má polovinu její krve. Max, který teď u mámy na Velké Dlážce zase přechodně bydlel, o ní mluvil s takovým nadšením, že Róza celý týden přemýšlela, jestli není na čase zakopat válečnou sekeru a začít se zase s mámou stýkat. Aspoň občas. „Měla bys

tam jít. Trochu ji podpořit, nemá to teď jednoduché. Uklouzla, no... přece ji kvůli tomu neodepíšeme,“ přimlouvala se i babička.

Po mámě se jí stýskalo – lhala by, kdyby tvrdila, že ne.

Slíbila sobě i tátovi, že o posledním srpnovém víkendu udělá za tím dlouhým mlčením tečku. Max plánoval, že pojedou na víkend s kámoši na čundr, a ona ohlásila, že ho v neděli ráno doma vystřídá. Trochu mámě pomůže s dvouměsíční Haničkou, zase si na sebe začnou pomalu zvykat, sblíží se. Věděla jen jedno – musí si stanovit pravidlo: Oskar bude tabu.

Napadlo ji, že by měla maličké ségře něco koupit. Nějakou drobnost na uvítanou. Zapadla v marketu do oddělení s hračkami a váhala mezi plyšovým Čmeldou a Brumdou. Nakonec se rozhodla pro Čmeldu, měl měkké tělíčko, které po zmáčknutí spustilo písničku jejího dětství... *Na políčku v jetelíčku, tam, kde potok pramení, dobře je nám po tělíčku, zákonem jsme chráněni, sosáčkem sosáme, bez přestání to samé, do pěti, do pěti, musíme být u maminky v doupěti...*

Jo, u maminky v doupěti...

Když vystupovala po venkovním schodišti do baruku na Velké Dlážce, v němž prožila více než dvacet dva let svého života, měla stažené hrdlo. Skrz něj se jí i zatraceně blbě dýchalo. Přemýšlela, co mámě řekne, až se po delší době zase uvidí. „Ahoj, mami, jak se máš? Jdu se jen podívat na sestru... Potřebuješ něco?“ Vyjela výtahem do dvanáctého patra, přendala si včelího medvídka z pravé ruky do levé, zhluboka se nadechla a zapřela se do zvonku, na němž bylo ještě její dětskou rukou napsáno *Abrhámovi*.

Nikdo ale neotvíral.

Zkusila to podruhé. Potřetí.

Marně. Přitom v bytě slyšela hrkotavý Haniččin pláč.

Aha, napadlo Rózu, máma se se mnou nechce vidět. Je uražená.

Naštvaně se otočila na patě, nasedla do výtahu a vypadla z domu.

Vnucovat se rozhodně nebude.

27. – 28. srpna

V novém bytě, do kterého ji Martin odložil, se Justýna cítila osaměle. Sama nechápala, jak rezignovaně se nechala vystěhovat z jejich krásné prvorepublikové vily, jak snadno si sbalila kufry, políbila syny a šla. Byla jak pes, kterého vyhnali... Prostor, kterým procházela, jí sice patřil, ale jen na papíře. Jako kdyby tu byla na návštěvě u cizích lidí. I když byt byl pěkně – a snad i nákladně – vybavený, nebylo tu nic, co by jí připomínalo dětství jejich synů. Chyběla tu ta zelená polička, do které si Ondra v pěti letech zarazil přední zuby, neměla tu skleněný stůl, který Alešek v pěti letech natukl angličákem, dokonce jí chyběl i popelník na Martinovo nedělní cigárko. Prostě ten nový prostor nezaplňily vzpomínky na její rodinu. Měla tu jen slabou náplast – akvárika, která ke klukům sice patřila, ale tady v bytě o ně bude pečovat ona. Ona sama. Příjemné, a zároveň nervy drásající, bylo to, že z okna svého bytu viděla na střechu jejich vilky, a když si stoupla na špičky, zahlédla i cípek střešního okna Ondrova pokojíčku. Včera večer se dívala, jestli svítí... a šílela, že zase ponocuje. Měla aspoň maličký – a vcelku nepodstatný – pocit, že má své děti pod kontrolou. Ale nebyly tu s ní, a to bolelo. Způsobovalo tíseň.

Potřebovala se uklidnit. Zastavit se. Vydýchat.

Recept na to měla.

Zpod postele vytáhla fungl novou umělohmotnou jedličku, pěkně si ji narovнала do stojánku a usadila do rohu obýváku. Poprvé v tomto bytě bude mít Vánoce. Sice v srpnu... ale co? Z šuplíku vytáhla ozdoby a na stůl rychle hodila sváteční ubrus. Salát měla od oběda a filé vytáhla z mrazáku... nebude úplně nejčerstvější, ale to jí nevadilo. Po večeři si nalila šumivé víno a místo zákusku si k turecké kávě dala figurku sněhuláka z kolekce. Užívala si, jak měla ušmudlanou pusou... stejně jako ta malá holka, která si kdysi uloupala čokoládu ze stromku, pak sedla tátovi na klín, on si ji svezl na nárt nohy, houpal ji a přitom sekal slova: „Až uslyšíš zvoneček, očekávej dáreček. Červená stuha zdobí jej, rychle pro něj utíkej... Týnko!“ Při té vzpomínce si sama zatleskala, i když věděla, že už dávno není tátova milovaná Týnka, ale velká a problémová Justýna. Ten dárek v ní rozproudil chtění, chtění po tom, být obdarována, a to kýmkoliv, Ježíškem, tátou, mámou... Martinem, prostě kýmkoliv. Třeba i sama sebou. Utíkala ke skříni v ložnici a z šuplíku vytáhla jeden z patnácti dárků, které pro tyhle vzácné příležitosti měla. Poslepu jeden z nich vytáhla, byla to kostka, netušila už, co je uvnitř, tohle si dávno nepamatovala, o to dychtivěji se vrhla na trhání balíčku, obepínající papír s mrazivými vločkami. Rozškusla jej, a vykoukla na ni podprsenka, fakt moc pěkná, tmavě fialová s kosticemi a kvalitní pružnou krajkou. Nadšeně utíkala do koupelny, aby si ji vyzkoušela, cítila to vzrušení z obavy, jestli jí sedne, nebude tlačit, nebo naopak plandat, taky pro ni bylo žádoucí, aby držela prsa pěkně u sebe a dělala uprostřed pěknou svůdnou čárku v délce asi pěti centimetrů. Sotva ze sebe sundala triko, slyšela z kuchyně telefon. Poskočila nadšením, že jí volá Alešek... možná přijde

na večeri, ona mu nachystá salát a hodí do mikrovlnky rybu, koneckonců i dáreček pro něj měla do zásoby, sítku na perloočky a plný košík Kinder vajíček. I pro Ondru by něco našla, kdyby byl ochoten vyjet výtahem k ní do šestého patra.

Dopnula podprsenku, letmo se zkontrolovala v zrcadle a rozběhla se k mobilu. Na displeji se jí objevilo slovo Eliška a jako bonus tam měla i její rozesmátou fotku z narozeninové oslavy. Aha, vzpomněla si, Ela se přece se mnou chtěla setkat a povyprávět mi, co se dočetla v deníčku číslo dva! Jenže než po telefonu sáhla, odmlčel se.

Sedla do křesla, aby si trochu odpočinula, do pravé ruky si dala mobil a vytočila zpět Elu. Nebrala to... nevadí, říkala si, opláchnu nádobí a pak jí brknu. Mrkla na hodinky, bylo něco po osmé, měly spolu nepsané pravidlo, že do desíti hodin si mohou volat, takže času habaděj. Zívla a do ruky si vzala modrou baňku se soby, aby si ji prohlédla – byla totiž nová, dovezla si ji z jarmarku v Rožnově. Zívla podruhé... Dneska ji nějak bralo spaní, ta vánoční oslava koncem srpna ji prostě udolala.

Probudila se až ráno. Baňka na zemi ležela rozbitá, asi jí sklouzla z dlaně, jak usínala v křesle, tůkla se o dlažbu a rozlítla na osm kousků. Justýna je zklamaně vzala do ruky a s lítostí vhodila do koše. Ze stolu na ni blikal mobil. Esemeska od Elišky z předešlého večera, nebo spíš noci. Když si na nos nasadila brýle, viděla čas 22:22 a ve žluté obálce stálo: „Zavolej mi. Hned. Nutné! Tyrkysové oko.“ A pak tam měla zmeškaný hovor od ní, který na displeji visel od 22 hodin a 45 minut.

Co se asi stalo, že Ela porušila jejich pravidlo a volala v noci? Hned její číslo vytočila, ale narazila na tón vypnutého přístroje.

28. srpna

Nemohla popadnout dech, jak brečela.

Sedla si a zabořila dlaně do obličeje.

Proč se s ní neusmířila dřív? Proč jí neodpustila? Copak je jeden jediný chlap mohl tak osudově rozdělit? Róza si posmrkla a utřela mokrou tvář do cípu dlouhé letní košile. Do té doby přece s mámou vycházely, měly se rády. A pak, kvůli tomu hajzlovi Oskarovi, se rozdělily. Tak zbytečně. A osudově.

„Rozárie Abrhámová?“ zeptal se jí policajt.

Kývla a do ruky mu podala umělohmotný občanský průkaz, který žmoulala v ruce. Čekala, až si omrkne všechny údaje, zatím pravidelně dýchala, aby se tu nervově nesespala. Neměla k tomu daleko.

„Takže vy jste chtěla v neděli ráno navštívit svou matku a její nedávno narozenou dceru... tedy vaši sestru. K bytu jste přišla okolo deváté hodiny?“

Kývla.

„Můžete pokračovat?“ zeptal se policajt. Nebyl nedůtklivý, jen mírně znervóznělý z celé té situace, tvář mu červenala a čelo lesklo potem.

„Jenže máma mi neotvírala. Víte, my jsme se nějakou dobu nestýkaly, pohádaly jsme se a nemluvily spolu. Chtěla jsem se s ní usmířit, přišla jsem za ní, jenže nikdo neotvíral. Napadlo mě, že je na mě naštvaná. Tak jsem do poštovní schránky hodila plyšového včelího medvídka, kterého jsem donesla sestře... a odešla.“

„A pak?“ vybídl ji policajt po odmlce k další výpovědi.

„Pak nic. Šla jsem domů, do vily mého přítele, měla jsem vztek na matku, že se nechtěla usmířit, přitom na vině byla ona!“

Muž s hodností poručíka si ji změřil. „Ona? Povídejte!“

„Proč?“ vykřikla zoufale. „A proč zrovna vám?“

Cítala, že chce být sama. Nemluvit, nemyslet, usnout, dlouho spát, pak se probudit a nevědět. Proč by měla cizímu chlápku říkat něco o ponížení, které musela kvůli Oskarovi zažít? Proč by měla otevírat křivdy z nevěry, které se její matka dopustila? Pomůže tím někomu? Teď?! Poprosila policistu, jestli by nemohli ten výslech přerušit, řekla mu, že už nemůže dál, potřebuje si odpočinout, prodýchat se... Kupodivu souhlasil – viděl, v jakém je rozpoložení. Róza vytočila Martinovo číslo. Ani mu telefon nestačil zavibrovat v kapse riflí, a už ho bral.

„Rozinko?“ řekl laškovně.

„Můžeš pro mne přijet... na policii?“

„Na policii?“ ujistil se, že se nepřeslechl.

„Nabourala ses? Okradl tě někdo? Přepadl? Ublížil? Zabiju každého, kdo se tě dotknul!“

Neodpovídala, ale on v tom zrychleném dechu, který se k němu dral skrz mobil, cítil zoufalství. Její dech, to byl ohňostroj bezradnosti. Zlomenosti. Ještě s telefonem na uchu sedal do auta a vyrážel k prosklené budově v centru města, která čněla mezi paneláky ve čtvrti zvané Kopaniny jako nepatřičný prvek z Marsu. Cítil, že je něco blbě. Po té nepovedené rekreaci na chatě vnímal, že jejich vztah ochabuje, chtěl si Rozárku koupit aspoň vilkou, ale ani z toho nebyla příliš nadšená. Sice se k němu přestěhovala, ale těch keců o tom, že nesnáší toho parchanta Ondřeje... Byla k Martinovi odměřená a jízlivá doma i v práci – a teď mu sama volala. To nemohlo být jen tak, muselo se jí něco stát. Řítil se městem jak šílený, jel osmdesátkou, křižovatku prosvištěl na červenou a zatáčky řezal nekřesťanskou rychlostí.

„To je strašné,“ bylo první, co Róze řekl. „Teď mi o té hrůze volal tvůj otec, vím už, že Max a ty... Je mi to líto, miláčku, jsem tu pro tebe, slyšíš, pro tebe!“

Chtěla ticho. Prostor jen pro sebe. Poslední, co slyšela, byla slova toho policajta, který jí oznamoval, že případ její matky budou vyšetřovat kolegové z Olomouce, kteří se specializují na vraždy.

Mordy!

Znovu ji zachvátil brek.

Za patnáct minut už stála Róza v hale Martinovy vily a prosila o klid. Nahoře slyšela, jak se Ondra s Alešem hádají, ale jejich sporům nevěnovala pozornost, nebyly pro ni podstatné. Vyšla ven a zastavila se až u zahradního altánu, lehla si tam a nechala průchod svým emocím. Brečela a zoufale se snažila nebyť, umřít, zapomenout... Jenže to nešlo. Pod víčky se jí zjevila máma. Róza měla v té vzpomínce asi tak tři, možná čtyři roky. Byly s mámou na louce a trhaly kopretiny do vázy, měly na hlavě věneček a běžely za tátou, který jim unikal. A pak máma se slaměným kloboučkem u moře, kolem těla bílý, lehounký šátek... a pod ním břicho s maličkou bublinou, v níž si plul Max. Róza se na bráchu těšila, když se narodil, neuměla se od něj odtrhnout. Max... Právě ten Max, který ji dnes vmanévroval do hry, ve které nechtěla hrát. Zavolal jí. Přijel z výletu domů dřív a zoufale ji prosil, ať přijde k nim, do starého bytu na Velké Dlážce. Nejdříve mu odsekla, že nikam nejde... byla tam před hodinou, a nikdo jí neotvíral! Má se snad vnucovat? Jeho tón ji ale zneklidnil, přece jenom v těch větách, které jí říkal, scházela jeho postpubertální namachrovanost, cynismus, ironie... typické debilní fráze a kecý. Neměl ji tam ale zvat, je chlap, měl být ohleduplnější, taktnější vůči jejím citům, měl předvídat, že tohle jí ublíží. Přijela do bytu

jen dvě minuty před policisty, ti ji pak vystrnadili ven, už ji ani do chodby domu nepustili. To, co stačila vidět, ji srazilo k zemi. Do konce života měla o hororové sny vystaráno. V kuchyni ležela máma... mrtvá... oči propadlé do mdlého obličejce, ruce měla široko od sebe, nohy stočené pod tělem. Utíkala do ložnice. V postýlce, v té postýlce, ve které před léty spinkal i Max, ležela malinká holčička, hlavičku měla na boku, pusinkou otevřenou. Nevěděla, jestli jen spí, nebo je mrtvá. Měla pocit, že dýchá, vyděsila ji ale nepřírozně zbarvená kůže, namodralé rty i prstíčky. Zběsile se k ní vrhla, zatřepala jí, dítě otevřelo oči a rozplakalo se. Zdálo se však oslabené, jako starý dehydrovaný člověk, dýchalo jakoby přerývaně, ale žilo. Róza je vzala do náruče a běhala s ním bezcílně po bytě. Pak si od ní to maličké tělo vzali záchranáři, kteří dorazili těsně za policajty. První setkání se sestrou... a takhle dramatické.

Nechtěla teď s nikým mluvit, vůbec s nikým, ale už z dálky viděla, že k altánku míří Martin. Zavřela oči, aby ani ho nemusela vidět. Byla bez síly. Bez kořenů. Bez mámy... Chtěla po něm jediné – aby zavolal do nemocnice a zjistil, jak na tom Hanička je. A pak ji nechal spát tady, na zahradě.

28. srpna odpoledne

Poskakovali tam jako kobylinky už čtyři hodiny. Hups, hups, hups.

Kolikrát tohle kapitán Tomáš Seidl zažil? Všechno muselo mít svůj řád a systém, každá kobylička věděla, co má přesně dělat, kam šlápnout a na co sáhnout.

Přesto si své lidi bedlivě kontroloval.

Bylo mu líto té pěkné, jemné blondýnky, která tu tak bezvládně ležela.

Seidlovy kobylky se rozlezly po celém bytě a sbíraly důkazy, prolezly každý centimetr. Otisky prstů, šlápoty, pachové stopy zachycené do skleniček, vlasy na zemi... kdejaký posmrkaný kapesník braly pinzetou do sáčků, aby ho pak mohly v laboratoři zkoumat a pitvat, rozkládat na nitky a molekuly. Kobylky nesměly překážet kameramanovi, který všechno zaznamenával, ani fotografovi, který byl nedůtklivý a dával najevo své naštvání z toho, že ho o víkendu vytáhli do práce. Svou práci ale odváděl dobře, to si šéf mordparty hlídal. Mrtvolu celkovou, z boku, z vrchu, pak detaily těla a tváře, zvláštní záběry na hrdlo. Po prvotním ohledání to vypadalo, že žena zemřela na uškrcení, to mu ale ještě bude muset potvrdit patologie. Modřiny a rýhy měla nejen na krku, ale i v obličejí, v oblasti ramen a paží. Za nehty neměla kůži ani kousky látky... jako by se útočníkovi nebránila, nebo jen chabě. Možná byla bez šance proti velkému zvířeti, které se jí zmocnilo, usoudil Tomáš Seidl, který případ zavražděné Elišky Abrhánové převzal zrovna v den, kdy mu končila dovolená. Znásilněná nebyla, to lékař při prvním ohledání vyloučil. Ovšem vrah její tělo poznamenal – o tom nebylo pochyb. A nešlo jen o ty modřiny. Na zádech měla čerstvé tetování, které podle odhadu doktora vzniklo až po smrti. Kůže byla zarudlá, s nádechem do fialova, jak ji kdosi dřel. Kérka s motivem oka a číslicemi 27. 8. byla provedena neodborně, dalo by se říct fušersky – jako by tahy dělalo malé děcko, které se učí malovat –, přesto byl Seidl rozhodnutý poslat s fotkou své kolegy do nejbližších tetovacích salonů, aby se pozeptali na to, jestli někomu není ten způsob provedení povědomý. Taký nebylo možné si nevšimnout, že na levé ruce měla výrazný bílý proužek, zřejmě od náramku, kte-

rý nosila a pod který se sluníčko nedostalo. Zatímco on si podle svého zvyku dělal poznámky týkající se detailů, jeho kolegové postupně vyslychali všechny blízké Elišky Abrhámové a taky sousedy. Podle prvních a zběžných výsledků nenasvědčovalo nic tomu, že by žena měla nepřítel, který by mohl usilovat o její život. Bylo jasné, že tohle nebyla vražda v afektu, ale naplánovaná. A, což bylo důležité, oběť zřejmě svého vraha znala, neboť ho podle všeho k sobě sama pustila. Nebo, lépe řečeno, vrah nemusel překonávat žádné překážky při vstupu do bytu. Zarazilo ho jen to, že vraždil, i když v bytě bylo plačící novorozeně, o němž sousedé řekli, že řvalo často, proto jim nebylo ani divné, když slyšeli z bytu několikahodinový pláč.

„Šéfe, list o prohlídce mrtvé budu mít hotový ještě dnes a hned ho odešlu na pracoviště k pitvě,“ řekl mu doktor, který už byl skoro součástí jejich mordparty. Kývnul na souhlas.

„Fotky budeš mít v mailu do dvou hodin,“ loučil se s ním fotograf.

Počkal na pohřební auto, nechal zapečetit byt a nechal se odvézt do domu v Bratrské ulici, kde žil v bytě své matky Jan Abrhám. S ním si chtěl popovídat sám, nabídnout jemu i jeho dětem pomoc psychologa a domluvit se, co s nezletilou Hanou Abrhámovou, toho času hospitalizovanou na dětském oddělení přerovské nemocnice. Vrtalo mu hlavou, proč vlastně Abrhám nežil s ženou, když měli novorozeně. Tohle byl první uzlík, který chtěl rozmotat. Ze schránky mu donesli kluci z jeho party toho včelího medvídky, o kterém mluvila Rozárie Abrhámová. Zmáčkl mu pruhované břicho, a bytem se rozezněla ta stará dětská písnička *Na políčku v jetelíčku, tam, kde potok pramení, dobře je nám po tělíčku, zákonem jsme chráněni, sosáčkem sosáme, bez přestání to samé, do pěti, do pěti, musíme být u maminky v doupěti...*

31. srpna

Uzlík, který chtěl kapitán Seidl rozmotat jako první, měl už jméno.

Oskar Majer.

Najít ho nebylo vůbec těžké, drnkal na klavír v jednom z olomouckých barů, kde si nevalně vydělával na své živobytí. Šel se tam na něj poptat a v podstatě si odnesl jen pozitivní hodnocení majitelky podniku i dvou servírek. Žena, která bar vlastnila, mu potvrdila, že v sobotu sedmadvacátého srpna seděl za klavírem a až do tří hodin do rána hrál na přání hostů. Dala mu číslo na Oskara a taky adresu bytu, kde aktuálně přebýval.

Byl moc zvědavý na pětadvacetiletého kluka, který pomotal hlavu zralé ženě. Představoval si ho jako Fryderyka Chopina, básníka klavíru – umělce s bujnou tmavou kšticí, vysokým čelem, orlím nosem a špičatou bradou. On měl přece taky slabost pro starší ženu, baronku a spisovatelku, která ho na deset let života očarovala.

Překvapilo ho, kde Oskar bydlí, ale nepředjímal. To, že má někdo pronájem v ošuntělém domě v jedné z nejchudších čtvrtí Olomouce, přece nic zlého neznamena. Taky ze začátku bydleli s ženou na jedné z horších adres, než se z jeho policejního platu zmohli na lepší byt. Víc než pavlačový dům ho ale zaujal Oskar Majer sám. Ve své garsonce ho přijal přívětivě, dostal už echo od své šéfové, že ho tam hledala policie, a tak byl na kriminalistův příchod připravený. Vypověděl, že o smrti Elišky se dozvěděl z novin hned druhý den po vraždě a byl tou zprávou šokován. Zejména když se dočetl, že měla na zádech vytetované oko i datum své smrti. To mu přišlo zvlášť kruté a nedůstojné.

Když o tom mluvil, nepřírozně se vlnil v ramenou.

To, co se dostalo hned na druhý den do novin, kapitána Seidla pořádně štvalo. Nevěděl, kdo to vynesl ven, ale jisté bylo, že tohle se veřejnost dozvědět neměla. Novinářům informace pochopitelně posloužila k pikantnosti příběhu, který rozhodně nebyl běžný i kvůli tomu, že u vraždy bylo novorozeně. A navíc – jednalo se o první přerovský mord toho roku, takže bylo jasné, že přitáhne nežádoucí pozornost. Kapitán ale svému týmu lidí jasně řekl, že se bez milosti zbaví každého pitomce, který bude mluvit víc, než má. A je jedno, jestli před novináři, nebo v hospodě. Potrpěl si na spolehlivé kolegy, a teď bylo jasné, že minimálně jeden z nich je žvanil.

Noviny s titulkem „Uškrtil ji a na záda vytetoval oko“ měl Oskar Majer na svém stole, podle stop na papíře na nich snídal, obědval i večerel. I když o stole se tak úplně mluvit nedalo. Jeho byt byl místem, kde byl všechn nábytek sestavený z dřevěných palet na ovoce a zeleninu. Nabarvil je červenou, zelenou a žlutou barvou, sešrouboval, naštosoval na sebe – a měl od postele přes skříňky až po poličky úplně všechno. Ostatně, nevšední byl i sám Oskar. Marně v něm Tomáš Seidl hledal rys, který by mohl přitahovat průměrně inteligentní pětáctýřicetiletou ženskou. Na hlavě měl mastné dredy, tvář ještě poznamenanou pubertou, narezlé vousy mu rašily poskrovně, postavou byl střední – ale spíš menší, než větší –, ruce potetované od prstů až po paže... a s Chopinem měl společné snad jen to vysoké, drzé čelo a pod ním výrazné oči.

„Kdy jste se naposledy setkal s Eliškou Abrhánovou?“ zeptal se ho.

Nezaváhal ani na chvílku. „Jednadvacátého srpna, to vím přesně. Navštívil jsem ji, abychom se domluvili na výživném pro dceru.“

„A domluvili jste se?“

„Ne. Moje nabídka jí přišla ubohá. Navíc jsem začal uvažovat – co když nejsem otec? Vždyť v rodném listě je napsán Eliščin muž. Dohodli jsme se, že to necháme na rozhodnutí soudu. A pokud se chcete zeptat – rozešli jsme se ten den v dobrém. Ela o mě pořád stála jako o muže, dokonce se mě pokoušela svést, mám totiž své kvality, které umí ženy ocenit,“ čechral si svá peříčka.

Tomáš Seidl si ho změřil pohledem muže, který už ví, o co v životě jde. O pravých hodnotách ale tenhle jeliman zcela jistě neměl páru, měl v hlavě jen sex, ještě se dokázal v tak nevhodné chvíli chlubit tím, jak po něm Eliška vyjela. Byl nevyzrálý nejen v té pleťi, která se mu leskla po pubertální kožní komplikaci. Klidně mu vyprávěl, že Elu už nemiloval, její smrt ho sice zasáhla a vzbudila lítost, ale prakticky je s tou informací schopen bez problémů žít dál, protože ten vztah považoval za ukončený. Několikrát zdůraznil, že o děcko se starat nechce a ani nebude – a bůh ví, jestli je holka vůbec jeho.

Sympatie Tomáše Seidla si tím rozhodně nezískal.

Strávil u něj doma asi hodinu, kdy ho drtil dotazy, ale nic podstatného z něj nevypáčil. Sám pro sebe si ho vyhodnotil jako pozéra s narcistickými sklony, který má o sobě vysoké mínění, a přitom z něj čpí vnitřní nevyrovnanost. Nedal by ruku do ohně za to, že ten kluk občas neujede na perníku, ale to Oskar sveřepě odmítal. Doporučil mu, ať se nikam daleko nevzdaluje, protože ho s největší pravděpodobností bude ještě kontaktovat k dalším úkonům – a mladík neprotestoval.

Stejně doporučení dostali i další lidé, které Seidlovi chlapi z mordparty postupně vyslechli. Dohromady jich už bylo osmačtyřicet.

9. září

Max Abrhám nemohl pobrat tu tíhu, že je bez mámy.

Do školy prvního září nenastoupil, domluvil se s ředitelkou průmyslovky, že přijde až po pohřbu – a ona jeho rozhodnutí chápala. Mezitím docházel k terapeutovi, kterého mu sehnal přes svého šéfa táta. Byl to chlap po třicítce, působící jako lehký flegmatik. Přitom mu zrovna včera vcelku důsledně rovnal vzorce v hlavě, které mu od osmadvacátého srpna nedávaly smysl. Když byla máma s tátou, měla plus... když s Oskarem, měla minus, ale pořád tu byla. Teď jeho máma nebyla. Na stupnici čísel nula. Prostě nic. S těmi rovnicemi v hlavě mu pomáhal taky Ondra, i když ještě v tu poslední srpnovou neděli mu nemohl přijít na jméno. Dobili se spolu jako koně právě kvůli tomu, co řekl o jeho mámě a tátových parohách. Pravdou ale bylo, že kdyby se neporvali a vytočený Max by neodjel v neděli dopoledne domů, našel by mámu až večer, kdy plánoval návrat z víkendového čundru. Nebo v noci.

Mámě by už nepomohl, ale Handžulka by asi byla mrtvá.

V těch pomotaných vzorcích byl teď v jeho očích Ondra hrdina. Hrdina, který mu zachránil sestru. Domluvili se s tátou, babičkou i Rózou zcela jasně – až se Hanička vrátí z nemocnice, společně se o ni postarají, nikomu ji nedají.

Teď museli všichni strádat sílu na pohřeb, který domluvili na dvanáctého září. Paní v pohřební službě Fundencia se jim snažila maximálně vyjít vstříc, ale Max Abrhám její účast nebyl schopen přijímat. Když jim dala z katalogu vybrat rakev a doporučila vysoce kvalitní

kousek ze dřeva, který má pěkná kovová madla a zavírání na čtyři pevné šrouby, málem se sesunul pod stůl.

Má vybírat rakev pro mámu?

Ač věkem dospělý, duší ještě kluk. Nedokázal pochopit ani to, když mu položila zdánlivě jednoduchou otázku: „Co chcete za sebe napsat na smuteční stuhu k věnci?“

Co chce napsat?

No přece, že chce svou milovanou mámu zpět!

„Mami, vrať se,“ řekl v první chvíli spontánně, „čekáme tu na tebe!“

12. září

Snad posté si přeletěl časový snímek dne, kdy Eliška Abrahámová umřela. Vycházel především z výpovědi svědků, které postupně vyždímal jako citron. U některých z nich měl sice pochybnosti, ale přesně to patřilo k jeho řemeslu. Pochybnosti, které buď rozemele na masokostní moučku, nebo přijme, protože mu budou chybět argumenty. Faktem zůstávalo, že vrah byl opatrný a snažil se, aby stopy po něm byly minimální.

Na vraždu byl evidentně připravený.

Tomáš Seidl vzal do ruky blok a znovu si dělal poznámky. Nebo chtěl dělat. Spíš si s propiskou hrál a žmolal tu bambulku na konci se stejnou vehemencí, jako když děcko saje matčino prso. Nemohl, opravdu nemohl si při té myšlence nevzpomenout na malou Haničku. V nemocnici, kde se byl minulý týden popat na její zdravotní stav, mu řekli, že dítě trápí problémy s příjmem jídla. Až do té tragédie zvyklá na kojení od mámy, musela si ze dne na den přivyknout na umělé mléko i na cizí ruce. K tomu všemu porouchané srd-

ce, kvůli kterému skončí to droboučké tělo na operačním sále – dokonce už i termín pro ni měli. Říkal si, že její příchod na svět nebyl šťastný. Nechtěná otcem, navždy opuštěná matkou, navíc jednou bude muset vstřebat fakt, že její máma zemřela rukou vraha a ona tomu aktu zručnosti byla fyzicky přítomna. Jediné, co pro ni on může udělat, je najít člověka, který to udělal, dát mu jméno, příjmení i tvář. Postarat se, aby ten hajzl nevylezl z kriminálu, když už mu nemůže zajistit provaz. Byl ochoten nad tou záhadou cedit krev.

Načrtl si na papír dlouhou červenou čáru a k té niti napsal dvě data: 27. a 28. srpna. Zhruba v půlce je rozdělil černým puntíkem, aby ty dny logicky oddělil půlnocí. Pak si znovu začal zapisovat do připravených políček fakta, která už znal. V sobotu 27. srpna v sedm hodin ráno odjel Max Abrhám na čundr k Helfštýnu – na hradě probíhal Hefaiston, svátek uměleckého kovářství, chtěli si s partou projít exponáty, dát pár piv, pobavit se a pak přespát někde v lese. Jel tam se svým kamarádem Ondrou Jansou a dvěma holkami. Vrátit se měli v neděli večer. Eliška Abrhánová vstala v tu sobotu už něco po šesté, aby syna vypravila, narvala mu bágl čerstvě smaženými řízkami a pak si šla podle Maxových slov znovu lehnout k Haničce, která se obvykle budila něco po osmé. V devět třicet nakupovala v samoobsluze u Hrušky – měla to ze svého domu jen přes cestu, takže souhlasilo to, když jedna ze sousedek potvrdila, že něco před půl sjezděla s kočárkem po rampě... a v devět čtyřicet pět už měla nakoupeno. Lístek našli v její peněžence, stálo na něm, že koupila tři bagety, patnáct deka šunky, plátkový sýr ve slevě, jahodový jogurt, jíšku, houskový knedlík, sáček majoránky a krabici plnotučného mléka. Zaplatila sto sedmdesát pět korun a zamířila k domu. V deset dvacet tři vzala telefon svému muži Honzovi,

který se zajímal, jestli má s sebou Max nepromokavou plachtu, protože v rádiu hlásili přeháňky a bouřky. Bavili se spolu necelé tři minuty, v nichž si Eliška postěžovala na to, že jí zase protéká záchod, a vyslovila obavy, aby opět nezmáčela strop té čarodějnice pod ní. Slovo „čarodějnice“ si kapitán Seidl zapsal do deníku velkými písmeny, protože mu k mírnému Abrhámovi nějak neštymovalo. Pak se Eliška pustila do vaření rajské omáčky, knedlík už měla z obchodu a maso nejedla. Kastrůlek se zbytkem našli v lednici, zřejmě ho schraňovala na neděli pro Maxe, byl „omáčkový“. V jednu hodinu po poledni se u ní stavil Alfréd Brauner, který byl jejím objeveným bratrancem. Projížděl prý Přerovem a stavil se jen na hodinu, vypil kafe, poinformoval o prodeji tyrkysové sošky a frčel dál. V pět přišel Lojzík Mráz opravit záchod. V šest volal Oskar Majer, ale jeho telefonát nepřijala. Kapitán už od prvního dne věděl, že Oskar je Haniččiným biologickým otcem – řekl mu to Honza Abrhám, když se hned osmadvacátého srpna zajímal, proč nežije se svou ženou a novorozenou dcerou.

Propiskou se znovu zastavil u Braunera, který se sám přišel přihlásit na policii, když zjistil, že je Eliška po smrti. Tomáš Seidl si u něj udělal vykřičník, chtěl si na toho chlapa udělat víc času a trochu ho přimáčknot ke zdi... byly zkrátka věci, které mu neseděly. Každopádně to, že v bytě byl, souhlasilo – i na časové ose zůstalo u jeho jména třináct nula nula. Nechal otisky prstů na stole, na opěradle židle, v koupelně na vypínači i na hrnku s kávou, do které mu Eliška na jeho přání lupla panáka rumu. Odcházel něco okolo druhé, jeho pohyb zachytila i domovnice, která zrovna uklízela schody a nemohla si nevšimnout chlapa s tak výrazným vzezřením, jako byl Brauner. Ta samá domovnice poznala i další návštěvu Elišky Abrhámové. Neznala při-

jmení toho muže, jen věděla, že se mu říká *Lojzík šrot* a je známou přerovskou postavičkou. Pojmenovala ho *místním moulou*, takovým *hlupákem*. Šel po schodech nahoru pěšky, protože se prý odjakživa bál stísněných kabin výtahů, takže ji pěkně namíchl, jak pošlapal svými obřími botami všechna podlaží. Cestou nahoru jí stačil říct, že jde Elišce spravit protékající záchod, aby zabránil vodopádu v tomhle paneláku. Jeho přítomnost potvrdil i Abrahám, který Lojzu ke své ženě poslal. Lojzík, tedy Alois Mráz z Penčic, si přesně neuměl vzpomenout, v kolik odcházel, ale zcela jistě věděl, že když na kole přijel domů, což mohlo z centra Přerova až k jejich stavení v Penčicích trvat při jeho tempu tak třicet minut, zrovna končily Vraždy v Midsomeru, které jeho sestra Boženka sleduje. Pro Seidla pak nebylo těžké zjistit, že Lojzík musel odejít z bytu Abrahámové mezi půl šestou a šestou. Od této chvíle nebylo známo, kdo do bytu přišel a za jakým účelem. Pouze *čarodějnice* z jedenáctého patra potvrdila, že malou Haničku slyšela plakat krátce po desáté hodině a pak okolo půlnoci.

Největší záhadou ale bylo pro Seidla sdělení Justýny Jansové, která dostala od Elišky podivnou esemesku tohoto znění: „Zavolej mi. Hned. Nutné! Tyrkysové oko.“ Ptal se, co znamená tyrkysové oko, ale Jansová se podivně odmlčela, pak nejistě připustila, že to bylo jejich letité znamení, takový signál, když se jim něco v životě dělo... ale nic významného, na čem by mohl stavět své podezření. Pro Tomáše Seidla to byl ale další vykřičník na ose – věděl, že se bude muset s tou docela pěknou blondýnkou Justýnou ještě jednou setkat a víc se jí zavrtat pod kůži. To, jak zareagovala na tyrkysové oko, se mu vůbec nelíbilo. Poslední údaj na časovém snímku toho dne nesl čísla 22:45 – a byl to zmeškaný hovor od Elišky, který Jansová našla na mobilu až

ráno. Zhruba hodinu poté podle pitevní zprávy Eliška Abrahámová umírala. Lékař stanovil, že násilná smrt, způsobená uškrcením, nastala v sobotu krátce před půlnocí – a vražednou zbraní byla zřejmě něco jako pevná bužírka, která zanechala na krku otisk. Sousedé pak vypověděli, že zhruba od sedmi hodin ráno do devíti dvaceti Hanička strašně plakala, čarodějnice boučala do stropu smetákem, ostatní lidé z blízkých bytů řev ignorovali. Že byla Hanička uřvané děcko, to už věděli – a nehodlali to řešit, vždyť všichni měli kdysi děti! Po deváté hodině přišla do domu Róza Abrahámová, která se po dohodě s rodinou rozhodla zakopat válečnou sekerou a přijmout zpět do svého srdce mámu i s... nechtěnou sestrou. Jak řekl její otec: „Naše Róza je hrdá, ale není necita... jenže se jí dotklo, že si máma udělala děcko s chlapíkem, který byl předtím jejím milencem.“ No jistě, Oskar Majer, Haniččin biologický otec a další vykřičník v kapitánově deníčku – i na něj si musí ještě jednou došlápnout. Co když pro něj byla Ela nepohodlná, protože po něm chtěla peníze pro dítě?

Teď ale musel Tomáš Seidl postupovat dál a dívat se do osy s datem 28. srpna.

Róza, která se na mámu nedozvonila, se našťvaně z baráku odporoučela... nechtěla se prý vnucovat. Posledním účastníkem téhle Seidlovy reminiscence byl Max – přesně ten Max, který časovou osu otevíral. Vrátil se z čundru dřív, protože se pohádal s Ondrou Jansou. Ten mu řekl, že jeho matka je pěkná děvka, když si pořídila děcko s jakýmsi potetovaným dredařem a ze strýce Honzy udělala místního paroháče. Dostal od Maxe takovou ránu do nosu, že se dvakrát otočil v letu a přistál v trávě, triko zmáčené u výstřihu vlastní krví. Naštval se, rozhodl se jet domů za mámou a Haničkou... a navrch ještě dostal od Ondry informaci,

že si otec chce po rozvodu vzít jeho sestru Rózu, takže se jejich už tak propletené rodiny ještě více zamotají, tak ať s tím sakra počítá. Z toho byl Max říčný – vždyť se jeho ségra stane nevlastní matkou Ondry i Aleška! S rozrušením v hlavě sedl v Lipníku nad Bečvou na autobus a v deset hodin a pět minut přišel do bytu na Velké Dlážce, otevřel si a... V deset nula šest byl do-ložen telefonát na policii, v deset nula sedm volal Rozá-rii a v deset nula osm se sesunul při telefonátu s otcem, kterému oznámil, že maminka je mrtvá.

Seidl si pročetl i výsledky soudní pitvy a vyjma věcí, které už věděl, ho nic zvláštního nezaujalo. Doktor od-vedl maximálně dobrou práci a tělo mrtvé tak mohli bez problémů vydat rodině.

12. září

Pohladila ji po ledové tváři a vnitřně se zachvěla. Pak ji bříškem prstu pošimrala po mrtvé ruce. Jako by snad chtěla vyzkoušet, jestli na to lechtání zareaguje. Chtěla se modlit – přesně tak, jak ji to doma učili, ale slova jí nešla přes rty. Kdyby přece existoval Bůh, neležela by teď Eliška v rakvi.

Narovnala jí límeček, uhladila krajku ve výstřihu.

Proč? Proč ona? Tyhle dvě otázky ji strašily už druhý týden.

Čtrnáct posledních dnů prožila Justýna jako ve vzdu- choprázdnu, jako by to snad ani nebyla ona, ale suchá jablň bez plodů. Přišla o Elišku – své dávné kořeny. A přicházela i o svá jablka, na která bývala vždycky tak pyšná. Kluci se od ní odklonili, vzdali se jí, aby moh- li zůstat v baráku, kde se cítili doma. Sice se vraceli

ke svému stromu, ale to jí bylo málo. Chtěla je mít pořád u sebe, aby byli součástí jejich větví. Jenže strom s narušenými kořeny se nahýbal.

Naklonila se nad mrtvé tělo a pár slovy ukončovala poslední rozloučení s ženou, kterou se za třicet let života naučila mít ráda jako svou sestru. Když položila ruku na hranu rakve, podívala se na svůj náramek... Viděla ho snad po miliont, ale tentokrát měla pocit, že její tyrkysové oko šilhá. Že mu chybí ten druhý díl, ta podstatná půlka obličej. Zneklidňovalo ji, že vrah si z domu odnesl Eliščin náramek s tyrkysovým okem. Znal ten někdo jejich tajemství? To, jak si říkaly, že když jedna z nich přijde o tyrkysové oko, bude v nebezpečí i ta druhá? Chtěl je někdo tímhle tahem znejistit? Nebo se vrahovi prostě jen líbil krásný a nezvyklý šperk ze zlata? Když se na náramek ptala kapitána Seidla, pocítila jeho zvýšený zájem o tu věc, žíla na krku se mu zběsile roztepala – a tak se raději rychle stáhla. Zběžně mu jen vysvětlila, že náramek je kousek z jejich pozůstalosti – na první pohled to byl jeden šperk, ale jednoduchými háčky ho bylo možné rozložit na dvě části. Náramek vyrobila babička na počest svých synů – vždycky říkala, že je to vzpomínka na její porod. Myslela, že čeká jedno dítě, a při porodu zjistila, že kluky tam má schované dva. Dva v jednom. Přesně jako ten náramek! Babička náramek nosila, pak ho přenechala Žofii, darovala jí ho k osmnáctinám, ale ona ho v klášteře nosit nechtěla a ani nemohla. A tak ho přeдалa dál. Když Justýna náramek rozdělila na dva kusy, sestra sice nesouhlasně povytáhla obočí, ale nahlas neprotestovala. Jen zdůraznila, že když ten náramek rozdělila na dvě části, má za něj i zodpovědnost. Jedno oko nemůže být bez druhého!

Vrzly dveře a čísi kroky se za ní zrychlily, pak zpomalily, cítila těžký lidský dech i tichý pláč. K rakvi přichá-

zel Honza s dětmi... Max držel zarputilou tvář, Róza plakala. Podali si ruce a mlčky stáli dál.

Justýna věděla, že to musí udělat teď – teď, nebo nikdy. Pravou rukou sejmula náramek s tyrkysovým okem a tiše se zeptala Honzy, jestli ho může do hrobu věnovat Elišce. Nechápatě se na ni podíval a pak nesouhlasně zavrtěl hlavou. Z jeho gesta bylo zřejmé, že si nic takového nepřeje.

„Cítím, že to tak má být,“ řekla na vysvětlenou. A pak zopakovala někdejší Žofiina slova: „Jedno oko nemůže být bez druhého! Nemělo by tu zůstat!“

Na její slova ale nezareagoval on ani děti, všichni byli zaujati tou bílou tváří, tou záplavou plavých vlasů na bílém polštářku, tou tíhou řas, které musely stáhnout víčka dolů... Eliška vypadala, jako by spala, jako by si jen po obědě dala chvilku snění... všichni snad věřili, že najednou ty oči rozlepi, vstane a bude to zase ona. Zasměje se, prohodí pár slov, donese na stůl koláč a postaví na kafe...

Závan průvanu je probral. Do místnosti přicházel zřízenec pohřební služby a pokynem očí jim dával najevo, aby odešli. Róza, do té doby tiše plačící, se rozbrečela hlasitě. V jejich slzách byl cítit vztek, zoufalství a snad i pocit zrady, že je máma opustila. Že dovolila, aby ji někdo zavraždil.

Prošli dlouhou studenou chodbou, která je dovedla do obřadní místnosti. Usadili se do první dřevěné lavice a dívali se dopředu, na tu záplavu květin, která zdobila katafalk. Uprostřed byly tři bohaté věnce s živými růžemi. Na stuze jednoho z nich bylo: „Milované mámě Max“, na druhé: „Mami, nezapomenu, Róza“ a na třetím: „Loučí se Hanička“.

Justýna myslela, že to nevydrží. Nápor smutku byl mocný a těžký.

Do síně přišel muž v černém obleku, v ruce housličky, uklonil se a spustil teskně, až srdcervoucně *Ave Maria*. V tu chvíli se otevřely i dvoukřídlé dveře a zřízenec pouštěl dovnitř smuteční hosty – předlouhý zástup lidí v černém oblečení, kteří přinášeli k rakvi květiny. Viděla koutkem oka i Martina s jejich syny, Alešek položil na zem karafiáty a chtěl se rozběhnout k mámě, sednout si do lavice k ní, ale táta ho sejmul pohledem, stáhl ho k noze jako babiččina psa. Sám si sedl do vedlejší uličky k Róze, podal jí svou dlaň – a Ondru s Aleškem posadil vedle sebe. To Justýnu zabořelo... skoro jako by byla sama zavražděná.

Nakonec si vedle ní sedla Žofie, která nečekaně dorazila. Když pohřeb skončil, přitočila se k sestře a požádala ji o část společného dopoledne. Prošly si hřbitov, zanesly kytku na hrob Přerovské babičky i na hrob tety a strejdy, kam co nevidět přibude i jejich dcera. Zapálily svíčku a chvílku tiše stály vedle sebe.

Žofie odmítla jít na rodinnou trachtu a přesvědčila Justýnu, aby se toho zdržela i ona a šla se s ní provětrat. Ze hřbitova si vyšly směrem k centru města, prošly kolem nového nákupního centra, minuly Žerotínovo náměstí a zastavily se až na tom Masarykově. Mírně poprchávalo, ale jim se nechtělo ani otevřít deštník, nechaly si déšť stékat po obličejích a obě měly pocit, že to tak trochu patří k tomu smutnému dni, k loučení s jejich sestřenicí, kterým si musely projít. Dokonce si sedly na mokrou lavici, a vůbec jim nevadilo, že na sukních budou mít mapku z vody. Z chování starší z žen bylo zřejmé, že má něco na srdci.

„Psal mi Alfréd Brauner. Sošku prodal za šest set tisíc a teď neví, jak všechno rozdělit, když... Zkrátka když Eliška není.“

Justýna lhostejně pokrčila rameny: „Momentálně je mi to úplně fuk! Až se trochu vzpamatuju, ozvu se mu.“

15. září

Honza Abrhám se podíval zblízka do obličeje muže, který tak zatraceně a osudově obrátil jeho život naruby. Už když Oskar Majer chodil s Rózou, neměl jeho sympatie. „Takový tupý dredař není nic pro tebe, Rozárko,“ domlouval dceři, „vždyť je pomalovaný jako indián!“ Přál si pro ni lepšího muže, solidního, seriózního, se zázemím a z dobré rodiny, bez škraloupů a poskvrněné minulosti.

A Oskar?

Jakýsi pofiderní olomoucký muzikant, který si nechal říkat šansoniér, a přitom neuměl víc než pár skladeb na koncertním křídle! Jenže Eliška Honzovi tenkrát oponovala – není tak špatný, co proti němu máš? Žárlíš snad? V té době s ním ještě jeho žena nic neměla, to věděl na beton – nevěra přišla až později, a on to odhalil tím nejtrapnějším způsobem. Překvapil je v posteli.

„Policajti už mají mou výpověď, ale mám alibi od barmanky, která je zároveň majitelkou podniku a platí mi. Ten večer jsem hrál v jejím baru, ani na minutu jsem se nevzdálil. Telefonoval jsem odtud Elišce, chtěl jsem s ní ještě mluvit ohledně výživného, ale nebrala mi mobil,“ oznamoval mu Oskar a žmolal v ruce kapesník, jako by ho ta vražda bůhvíjak vzala. Honza mu ale nevěřil. Chlapovi, který opustil těhotnou milenkou, nevěřil ani dobrý den.

„Pivo?“ Zakroužil nad nimi číšník, sotva dosedli na dřevěnou lavici místní putyky. Oba svorně kývli a dobrovolně se nechali zahalit do kouřové clony, která se k nim táhla od vedlejšího stolu. Aspoň na toho zmetka nebudu vidět, říkal si Honza. Jeho hlasu ale ne-

unikl – a vlastně ani nemohl, když na dnešní schůzku dobrovolně přistoupil.

„Asi mě nemáte rád, pane Abrháme, vidíte – a já vás chápu...“

Aby ne, zamračil se Honza, nahlas ale neřekl nic – nač taky? Přece tu nebude tomu klukovi vyčítat, že si něco začal s jeho ženou. Teď, když už je po všem... Tenkrát na něho měl vztek – a ještě větší na sebe. Hned v tu vteřinu, kdy v ložnici viděl svou Elišku oddávat se vášnivému sexu s tímhle nadřazeným hřebcem, si byl jist, že hlavním viníkem téhle postelové šou je on. On sám. Že tak brzo přišel o svou mužnou sílu, to mu snad nikdo nemohl vyčítat, ale že to neřešil... to určitě jo. Eliška poslední tři roky naznačovala, prosila, radila, nadávala, snažila se ho oživit, podstrkovala mu telefonní čísla... jenže on byl zabředlý do svého nechtění. Nechápal tehdy, jak moc jí ubližuje. Jediné, co v tu chvíli Elišce vyčítal, byl Oskar. Jak mohla dovolit, aby se jí vůbec dotkl přítel její dcery? Jak to mohla dopustit? Ptal se jí na to tehdy, odpověděla ale vyhýbavě, mluvila o příležitosti, vášni, touze, pudu... o všech těch slovech, v hlavě Honzy už dávno vyhaslých. Doufal tenkrát, že jde jen o zážitek, který jí on odpustí a ona z vděčnosti za jeho velkorysost zapomene na Oskara. Jenže se přepočítal. Jeho Ela, ta zodpovědná, milující a skvělá Ela, se jednoduše zamilovala. A neviděla nic.

Jeho přemýšlení přerušilo bouchnutí pivního kríglu a zašplouchání pěny na povrchu zrzavce. Ťukli si spolu vychlazenou dvanáctkou a pak se se stejnou chladností podívali do očí. Jako první to nevydržel Honza Abrhám.

„Víš, já bych ti snad časem odpustil i to, že jsi mi svedl ženu a udělal jí dítě. Je to blbý, ale stává se to. Nikdy ti ale neprominu, že jsi ji opustil, když tě nejvíce potřebovala. Když byla těhotná a narodila se jí dcera.“

Byl jsem s ní u porodu, ale na mém místě jsi měl stát ty! Ona byla matkou tvého dítěte a Hanička byla tvoje děcko. Jenže ty jsi zbaběle zdrhnul bůhvíkam, ani zprávu jsi o sobě nedal...“

Oskar se zdlouhavě napil. Jasně, že má starý Abrhám pravdu, čestný chlap vypadá jinak než on. Jenže copak mohl tušit, že milostná hra s Elou dopadne tak blbě? A vůbec – o dítěti si rozhodla Eliška sama, ani mu neřekla, že vysadila antikoncepci, chtěla ho prostě uhnat. Ela byla prakticky stejně stará jako jeho matka – copak ji mohl přivést domů a představit rodičům jako svou budoucí manželku? Pche! Máma by se vyvrátila a otec potrhál smíchy. Vždycky Oskara podceňovali, dávali mu najevo svou nadřazenost, nebrali ho jako úspěšného syna, ale dezorientovaného podivína – a on by jim to tím činem jenom potvrdil. Děcko s pětačtyřicítkou! Eliška byla krásná ženská a sex s ní měl všechny ty vůně, které k životu potřeboval, byla zkušená a oddaná, ale moc dobře si uvědomoval, že brzy její půvab odkvete, a on by neuměl ze setrvačnosti žít s povadlou květinou. A zalívat ji věčně taky nehodlal, na to byl moc velký zahradník. Jen nevěděl, jestli má cenu to teď vysvětlovat starému Abrhámovi – chlapovi, který mohl být nejdříve jeho tchánem, a pak se stal jeho příčinným paroháčem.

„Já jsem neutekl,“ začal poněkud chabě svou obhajobu. „Pracoval jsem v Olomouci, pak jsem odjel do Španělska, abych vydělal peníze. Dělal jsem v jednom baru, hrál hostům šansony a příležitostně tančil... Chtěl jsem se vrátit a o dceru se starat, brát si ji na víkendy a finančně podporovat. Asi vám nebudu lhát, že s Eliškou jsem žít nechtěl, do budoucna by náš vztah neměl šanci na přežití. Chtěl jsem s Elou všechno urovnat, jenže...“